

**ZUIVERE
K<>FFIE**

x

Een bak Zuivere Koffie uit Justitieel Complex Zaanstad

In Justitieel complex Zaanstad (JCZ) bevindt zich een unieke werkzaal. Uniek qua geur, kleur en impact. In deze werkzaal branden ze iedere dag Zuivere Koffie. De heerlijkste cappuccino's, latte machiatto's en straffe 'bakkies' worden geschonken in een heuse koffiebranderij met baristabar. Er wordt niet alleen hard gewerkt door gedetineerden en werkmeesters; het is een unieke samenwerking tussen een ondernemer met een detentieverleden en Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI).

Neem zelf een kijkje <https://in-made360.nl/locatie/zaanstad/>

Changing lives, one sip at the time

Deze unieke samenwerking tussen een ondernemer en DJI is het resultaat van sleutelfiguren. Zij hebben een stapje extra gedaan vanuit het geloof dat iedereen een tweede kans verdient in het leven en vinden dat je al binnen moet beginnen om buiten te blijven. Dit heeft geleid tot de eerste koffiebranderij ter wereld in een gevangenis, waar gedetineerden een ambacht leren en werken aan hun herstel.

Samenwerking is key

Zuivere Koffie is een merk van Social Impact Maker BV. Founder Jemuel Lampe heeft zelf een detentieverleden en wilde de kans die hem ooit gegeven is doorgeven. Dat doet hij nu in een unieke samenwerking met DJI. De missie van JC Zaanstad is 'Binnen Beginnen om Buiten te Blijven' en de visie 'Iedereen doet ertoe' sluit hier 100% op aan. Wat betekent dat gedetineerden binnen de muren aan de slag gaan met hun Detentie en Re-integratieplan. M.a.w. hoe kun je de tijd binnen zo goed mogelijk benutten om veranderd naar buiten te gaan bijv. met opleiding of uitzicht op een baan. Jemuel heeft met de toenmalige gevangenisdirecteur van PI Heerhugowaard het idee besproken. Vervolgens hebben Eric Nijman, de toenmalige vestigingsdirecteur van JCZ en hoofd arbeid Martijn Baar, het idee omarmt en samen hebben zij het plan uitgewerkt en geïmplementeerd in JCZ.

Practice what you preach

De unieke samenwerking tussen het publieke en private domein, de resultaten en de schaalbaarheid maken dit een unieke sociale innovatie. Maar zonder wrijving geen glans. Naast het geloof in tweede kansen, waren er wel een aantal jaren voor nodig om dit succesvol te kunnen realiseren. Want er waren heel wat barrières te doorbreken en (praktische) zaken te regelen. En nog steeds vergt het lef en doorzettingsvermogen om elkaar te vinden en samen goede resultaten neer te zetten.

Maatschappelijke impact en publieke meerwaarde

De maatschappelijke impact wordt iedere dag vergroot, doordat Zuivere Koffie als merk met kwaliteitsproducten groeit. Dat gebeurt op drie vlakken; door de aankoop van koffie door consumenten en bedrijven kan de maatschappelijk meerwaarde verder worden vergroot, maar ook door bedrijven die een gedetineerde een tweede kans geven door het bieden van een baan. Daarnaast wordt minimaal 20x per jaar het verhaal verteld voor diverse (internationale) groepen zoals in leiderschap programma's van corporates, bij scholen, universiteiten of bij belanghebbende partijen.

De afgelopen jaren zijn ruim 100 gedetineerden begeleid naar werk met een slagingspercentage van 87% na een jaar. Dat zijn mooie resultaten zeker waar landelijk wordt gezien dat 47% van de ex-gedetineerden binnen twee jaar weer in aanraking komt met justitie (WODC, 2021). Ook bij Social Impact Maker (PSO 30+ gecertificeerd) vinden gedetineerden een baan als barista of als logistiek- of salesmedewerker. Vaak vertellen ze hun verhaal als ervaringsdeskundige en zijn daarmee een verbindende factor en een voorbeeldfiguur.

Een schaalbaar voorbeeldmodel en trots

"The cooperation of the DJI and Social Impact Makers, is exemplary of a successful form of institutionalized social innovation"¹. Naast de koffiebranderij is er nu een bakkerij waar volgens hetzelfde model wordt gewerkt. In PI Nieuwersluis wordt de theelijn van Zuivere Koffie geproduceerd en vanuit PI Nieuwegein start binnenkort een uitbreiding van de bakkerijproductie. Er zijn meerdere gevangenis en detentieverleden die een dergelijke samenwerking willen aangaan en ook vanuit Sint-Maarten en België is interesse. Naast de maatschappelijke impact draagt dit hele traject bij aan de trots van de medewerkers en de voorbeeldrol die er binnen is voor gedetineerden. De kans die ooit gegeven is, wordt zo doorgeven.

¹ Second Chances, Stigma and Precarity: Perceptions of Practitioners on Social Enterprise and its Role in Work Reintegration of Ex-Convicts - Maarten Carl Taeke Bauer, Faculty of Business and Economics, University of Amsterdam, juni 2022.

Uitleg 3 dimensies

Dimensie I: Een schitterende vernieuwing die werkt

De innovatie als zodanig is zichtbaar, tastbaar, en indrukwekkend. Daarnaast werkt de innovatie en wordt het door anderen (h)erkend. De buitenwereld ervaart de positieve effecten van de innovatie. Het is duidelijk wat de werkzame ingrediënten zijn, die de innovatie ook daadwerkelijk tot een succes maken. Daar is bewijs voor.

Criterium 1: Zichtbaarheid

De koffiebranderij is de eerste koffiebranderij ter wereld in een gevangenis en een unieke samenwerking tussen een ondernemer en DJI. Zuivere Koffie heeft samen met JC Zaanstad veel publiciteit gehaald o.a. RTL Boulevard, Parool, Trouw en ook internationaal als een unieke en inspirerende samenwerking o.a. bij congressen van de Council of Europe. Doordat Zuivere Koffie als merk groeit, groeit ook de groep mensen die het verhaal kent en daardoor wordt de maatschappelijke impact iedere dag vergroot.

Een greep uit de zakelijke klanten van Zuivere Koffie voor de koffiebranderij, thee en bakkerij:

Enkele van onze klanten

TRUSTED BY

Google	Amsterdam	Adidas	Vitam
TNW	Zaandam	JLL	Vermaat
Thuisbezorgd	Gelderland	MET hotel	Stach
ABN AMRO	Den Haag	HVA	KLM
KPN	Utrecht	Artis	Nyenrode

In de strategie van Zuivere Koffie worden de komende jaren meerdere koffiewinkels in een aantal grote steden geopend om zelf nog meer werkgelegenheid aan de doelgroep te bieden. Op dit moment heeft Zuivere Koffie een winkel op de Haarlemmerdijk in Amsterdam. Ook kunnen klanten voor een coffee to go terecht op hun kantoor met koffiebar op het Hembrugterrein in Zaandam.

Haarlemmerdijk 14L Amsterdam

Middenweg 58 Zaandam

Bekijk ook de socials van Zuivere Koffie (instagram, Facebook en instagram) en website (www.zuiverekoffie.co)

Criterium 2: (H)erkenning door anderen

Op meerdere vlakken biedt deze samenwerking (h)erkenning:

- Voor gedetineerden is het een mooi voorbeeld dat je echt je leven kunt veranderen. Door de ervaringsdeskundigheid werkt het verhaal inspirerend. Dit traject biedt perspectief; een opleiding en mooie kansen op een baan. Immers ex-gedetineerden dienen zich altijd dubbel te bewijzen voor werk.
- Voor DJI en specifiek JCZ en haar medewerkers draagt dit bij aan trots op de maatschappelijke opdracht: 'Binnen beginnen om buiten te blijven' en de visie van JCZ 'Iedereen doet ertoe!'
- Voor (zakelijke) klanten van Zuivere Koffie draagt deze innovatie bij aan een goed gevoel, iets goeds kunnen doen door de aanschaf van de kwalitatieve producten en door het bieden van banen.
- Tijdens presentaties over Zuivere Koffie en het levensverhaal van medewerkers van Zuivere Koffie draagt het verhaal bij aan verbinding in een maatschappij die steeds individualistischer is en polariserend. Het roept de vraag op; verdient niet iedereen een tweede kans, wanneer verdien je die en wat doe jij voor een ander, wie zijn de sleutelfiguren in jouw leven.
- Kortom volop (h)erkenning en verbinding en bovenal daadwerkelijk tweede kansen!

Criterium 3: Bewezen werkzaamheid

De afgelopen jaren zijn ruim 100 gedetineerden begeleid naar werk met een slagingspercentage van 87% na een jaar. Dat zijn mooie resultaten zeker waar landelijk wordt gezien dat 47% van de ex-gedetineerden binnen twee jaar weer in aanraking komt met justitie (WODC, 2021). Ook bij Social Impact Maker (PSO 30+ gecertificeerd) vinden gedetineerden een baan als barista of als logistiek- of salesmedewerker. Vaak vertellen ze hun verhaal als ervaringsdeskundige en zijn daarmee een verbindende factor en een voorbeeldfiguur.

De unieke samenwerking tussen deze bijzondere ondernemer en de overheid, leidt tot meer projecten in andere gevangenissen. Ook binnen DJI wordt het verder opgepakt als voorbeeld en wordt Zuivere Koffie betrokken bij initiatieven die bijdragen aan een positieve uitstraling rondom de maatschappelijke opdracht zoals events en momenteel worden alle welkomstpakketjes van het onboardingprogramma van DJI gevuld met producten van Zuivere Koffie. En ook binnen de PPS constructie van JCZ is het mogelijk om de eigen koffie uit de koffiebrandery (Bajesbakkie) te leveren via MAAS aan Pi2.

Dimensie II: Publieke meerwaarde

De innovatie genereert maatschappelijke waarde (positieve maatschappelijke outcome) sociaal, technologisch, politiek, financieel-economisch, ecologisch, juridisch, ethisch demografisch. Het draagt direct of indirect bij aan de oplossing van een maatschappelijke opgave. Daarnaast versterkt het de uitvoering en de dienstverlening aan burgers en bedrijven en neemt het knellende mechanismen weg, voor bijvoorbeeld de uitvoering.

Criterium 4: Oplossingsgericht

Zuivere koffie en daarmee JCZ stellen (ex)gedetineerden in staat, om vanuit een moeizame situatie, een positief bestaan op te bouwen. Doordat zij zich inzetten en een vak (een ambacht) leren, hebben ze weer perspectief en de kans om met een baan buiten aan de slag te gaan. De ex) gedetineerde wordt begeleid in de kans die hij krijgt om de tweede, derde of vierde kans te pakken om het nu echt anders aan te pakken en buiten te blijven en weer mee te doen in de maatschappij. We zien dat de inzet van ervaringsdeskundigheid inspirerend en motiverend werkt.

Criterium 5: Maatschappelijk nut

Koffie is een basisbehoefte van vele mensen en heeft van oudsher een verbindende factor. Daarin wordt, vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen, voorzien in een basisbehoefte. De mensen die een kopje van Zuivere koffie drinken of de koffie kopen die gebrand is in de gevangenis lezen of horen het verhaal. Daardoor worden mensen zich bewust van het belang van tweede kansen voor een doelgroep die na detentie er van oudsher tegenaan loopt dat het moeilijk is om je leven te veranderen vanwege alle taboes en ook met betrekking tot het VOG. Het concept draagt actief bij aan geloof in mensen en dat mensen kunnen veranderen.

Het aanbieden van zinvol werk en opleidingsmogelijkheden aan gedetineerden draagt bij aan hun gevoel van eigenwaarde en helpt bij hun sociale re-integratie. Door hen de mogelijkheid te geven om

een positieve bijdrage te leveren aan de samenleving, kan het branden van koffie bijdragen aan het verminderen van recidive en het bevorderen van een succesvolle herintegratie na vrijlating.

Criterium 6: Versterkt de uitvoering en de dienstverlening aan burgers en bedrijven

Niet alleen het leveren van een product, maar ook dienstverlening in arbeidspotentieel in een tijd van arbeidsmarktkrapte maakt dit waardevol en van maatschappelijk nut. Het bieden van een werkgelegenheidsprogramma in de gevangenis creëert mogelijkheden voor gedetineerden om waardevolle vaardigheden te ontwikkelen. Dit kan hun kansen op succesvolle re-integratie in de samenleving vergroten, waardoor ze na vrijlating beter in staat zijn om werk te vinden en bij te dragen aan de maatschappij. Het hebben van getrainde en bekwame gedetineerden kan ook de algehele efficiëntie en dienstverlening binnen de gevangenis verbeteren.

Criterium 7: Neemt knellende mechanismen weg

Deze samenwerking realiseert mooie resultaten en laat ook zien dat knellende mechanismen tussen het publieke en sociale domein te overbruggen zijn. Dat vergt soms een stapje extra of meer van de betrokken partijen. We hebben gemerkt dat de positiviteit rondom deze samenwerking zorgt dat partijen elkaar beter vinden. De wil om dit te doen en het doorzettingsvermogen maakt dat er al zo veel resultaat is behaald in de participatie van een doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt (ex-gedetineerden). Ook de maatschappelijke verbinding op de arbeidsmarkt draagt bij aan een inclusievere samenleving, daar waar polarisatie op de loer ligt.

Dimensie III: Inspirerende werking

De innovatie is aansprekend en inspirerend voor anderen en toont lef. De gehele innovatie, of bepaalde elementen ervan, kan worden opgeschaald en/of kan op andere plaatsen in het publieke domein worden toegepast, of is reeds opgeschaald en/of op andere plaatsen toegepast.

Criterium 8: Bredere toepasbaarheid/schaalbaarheid

In een rapport van de Universiteit van Amsterdam vinden we de volgende conclusie in een onderzoek rondom detentie en sociaal ondernemen: *The cooperation of the DJI and Social Impact Makers, is exemplary of a successful form of institutionalized social innovation. Consequently, showing that Social Enterprise can potentially make up for the limitations of the existing government and non-governmental organizations (NGOs) in the field of offender work reintegration by ensuring that adequate after-care is provided².*

Wat een mooi compliment dat de samenwerking opvallend, aansprekend en inspirerend wordt betiteld. De opschaalbaarheid blijkt al in de praktijk. Naast de koffiebranderij is er nu een bakkerij waar volgens hetzelfde model wordt gewerkt. In PI Nieuwersluis wordt de theelijn van Zuivere Koffie geproduceerd en vanuit PI Nieuwegein start binnenkort een uitbreiding van de bakkerijproductie. Er zijn meerdere gevangenissen die een dergelijke samenwerking willen aangaan en ook vanuit Sint-Maarten en België is interesse.

² Second Chances, Stigma and Precarity: Perceptions of Practitioners on Social Enterprise and its Role in Work Reintegration of Ex-Convicts - Maarten Carl Taeke Bauer, Faculty of Business and Economics, University of Amsterdam, juni 2022.

Criterium 9: Inspirerend

Het draagt bij aan de trots van medewerkers van DJI en Zuivere Koffie, de (ex-)gedetineerden die een voorbeeld ervaren. En voor klanten en bedrijven ook door de sociale impact die daardoor gemaakt wordt.

Ex-gedetineerde kandidaat:

"Zuivere Koffie heeft me een extra duwtje in mijn rug gegeven om succesvol terug te keren in de maatschappij."

Klant Zuivere Koffie:

Ik heb bewust gekozen voor koffie van Zuivere Koffie op ons kantoor, omdat ik zo bijdraag aan de noodzakelijke tweede kans. Het leidt tot interessante gesprekken bij de koffiemachine. Keep up the good work!

Inzet Zuivere Koffie op school

"Het was ontzettend leuk en mooi allemaal. De kar was een groot succes! De gastlessen ook. Ik heb geprobeerd de leerlingen niet allemaal tegelijk te laten komen, maar volgens mij moesten de mannen in de kar hard werken. Maar echt heerlijke koffie. Volgend jaar gaan we het weer proberen te regelen. De leerlingen gaven aan dat ze het erg interessant vonden en er zijn er een aantal nog na de les naar hem toe te gekomen om hem persoonlijk te bedanken."

Criterium 10: Toont lef

Er waren voldoende mensen die hierin geloofden, hun nek durfden uit te steken en buiten de gebaande paden durfden te bewegen. Met de hulp en inzet van een groot aantal mensen binnen DJI en een dosis doorzettingsvermogen is het gelukt om een (ex)gedetineerde binnen de gevangenis een plek te geven om de koffiebranderij, een re-integratietraject voor gedetineerden te starten. Dit was een uniek traject. De missie is binnen beginnen om buiten te blijven, maar om hier daadwerkelijk handen en voeten aan te geven in onze eigen inrichting was een uitdaging. Hier waren ook wel een aantal jaren voor nodig om dit succesvol te kunnen realiseren; want er waren heel wat barrières te doorbreken en (praktische) zaken te regelen. Neem alleen al de eenvoudige zaken; hoe zit dat met een VOG, krijgt hij een pasje om zich zelfstandig door het gebouw te bewegen, etc. Nog steeds vraagt het iedere dag van betrokkenen dat stapje extra en van de ondernemer om te gaan met de uitdagingen van het werken met DJI.